

یکشنبه 21 مهر 1392 - 7 ذی الحجه 1434 - 13 اکتبر 2013

استاد محمدتقی شوریده شیرازی فرزند عباس، در سال 1236 ش در شیراز زاده شد و در هفت سالگی بر اثر آبله، از نعمت بینایی محروم گردید.

در گذرتاریخ

* درگذشت شاعر بزرگ دوره قاجار استاد « محمدتقی شوریده شیرازیԙ (ش) راquo (ش) اشاره:

استاد محمدتقی شوریده شیرازی فرزند عباس، در سال 1236 ش در شیراز زاده شد و در هفت سالگی بر اثر آبله، از نعمت بینایی محروم گردید. وی پس از مرگ پدر در نه سالگی، تحت سرپرستی دایی قرار گرفت و از آنجا که دارای هوش سرشاری بود، در مدتی کوتاه به وسیله اشعارش بلندآوازه گردید و شعرش بر زبان‌ها افتاد. محمدتقی پس از آن راهی تهران شد و مورد توجه ناصرالدین شاه قاجار قرار گرفت و لقب فصیح‌الملک دریافت کرد. محمدتقی شوریده آن‌گاه به شیراز عزیمت نمود و تا پایان عمر در آنجا بود. شوریده شیرازی در اواخر عمر، تولیت افتخاری مقبره سعدی را پذیرفت و در تعمیر آن کوشش فراوانی کرد. سرانجام این شاعر شیرازی، در شصت و نه سالگی وفات یافت و در جوار مزار شیخ اجل سعدی شیرازی مدفون گردید. شوریده شیرازی، در قصیده سرایی، غزل، طنز و مطایبه نبوغی بسزا داشت. او به ویژه در سرودن اشعاری که متضمن کلمات عامیانه و اصطلاحات اهالی فارس است، مهارت فراوانی از خود نشان داده است. از شوریده شیرازی آثاری برجای مانده است که دیوان غزلیات، آذر، کشف المواد و نامه روشندان از آن جمله‌اند.

* تصویب لایحه کاپیتولاسیون توسط مجلس شورای ملی (1343ش)

اشاره: پس از آن که کابینه اسدالله علم، به دستور شاه، پیشنهاد آمریکا مبنی بر اعطای مصونیت قضایی به اتباع آمریکایی را به صورت یک لایحه قانونی در دولت تصویب کرد، این لایحه در نهایت در یک جلسه پر سر و صدای مجلس شورای ملی با نطق موافقین و مخالفین علی‌رغم رأی بالای مخالفان، به تصویب رسید. با تصویب این قانون، مستشاران نظامی آمریکا در ایران از مصونیت‌ها و معافیت‌های قضایی بهره‌مند شدند. این مصوبه که به صورت قانونی، سند اسارت ملت و دولت ایران را به دست آمریکا امضا می‌نمود، در حقیقت، روح و جان انقلاب شاه و آمریکا بود که اینک برملا می‌گردید. تصویب این لایحه در مطبوعات اعلام نشد ولی پس از مدتی که از تصویب آن گذشت، حضرت امام خمینی(ره) از آن مطلع شدند. با آگاهی امام از مفاد این مصوبه، ایشان با درایت و دوراندیشی خاص خود، در سخنرانی رسواگرانه‌ای، عواقب شوم این لایحه را مطرح ساخته و از دولت خواستند که آن را ملغی نماید. رهبر نهضت در این سخنرانی طوفان‌زا، نفوذ آمریکا را به همه اعلام خطر کردند و فرمودند: « امروز تمام گرفتاری ما از آمریکا و اسرائیل استԙ راquo؛ به دنبال این سخنرانی، اعلامیه امام نیز در تیراژ بسیار زیاد و در سطح گسترده‌ای با شیوه‌ای ابتکاری در یک زمان پخش گردید. امام در این اعلامیه، تصویب کاپیتولاسیون را اقرار به مستعمره بودن ایران نامیدند و رأی‌ننگین مجلسین را مخالف اسلام و قرآن شمرند. این سخنرانی امام در چهارم آبان 1343 و نیز صدور اعلامیه توسط آن حضرت، به رژیم بسیارگران آمد و پس از چند روز در زمان دولت حسنعلی منصور، حضرت امام را در سیزدهم آبان 1343 به ترکیه تبعید کردند. این قانون خفت بار و ننگین سرانجام با پیروزی انقلاب اسلامی برای همیشه لغو شد.

* درگذشت استاد « حسین بهزادԙ راquo؛ مشهورترین نگارگر معاصر ایران (1347 ش)

اشاره: استاد حسین بهزاد در سال 1273 ش در تهران به دنیا آمد. او در اوایل کودکی به سبب علاقه بسیار به نقاشی و بی‌توجهی به درس، از مدرسه اخراج شد. پدرش او را به استاد نقاشی سپرد و او به نقاشی پرداخت. بهزاد با ارائه آثار هنری خود، به تدریج مشهور گردید و سرانجام به عنوان بزرگترین و پرآوازه‌ترین مینیاتوریست معاصر ایران شناخته شد. او با ابداعاتی در هنر مینیاتور، این هنر اصیل و ارزشمند ایرانی و اسلامی را بهبود بخشید. استاد بهزاد در به کارگیری رنگ‌ها از شیوه‌های بدیع استفاده می‌کرد و با رنگ، شادی می‌آفرید یا غم و اندوه را به بیننده القا می‌کرد. شاهنامه فردوسی، ایوان مدائن و فتح بابل از جمله آثار ارزشمند ایشان است. وی در اواخر عمر، از هنرکده هنرهای تزئینی، دکترای افتخاری دریافت کرد و به استادی آن درآمد. استاد بهزاد، مردی متواضع و در عین حال عاطفی و حساس بود و به اهل بیت عصمت و طهارت(ع) عشق می‌ورزید. ایشان سرانجام در 21 مهر 1347 ش در 74 سالگی درگذشت.

* درگذشت استاد دکتر « رجبعلی مظلومیԙ راquo؛ محقق و نویسنده برجسته (1377 ش)

اشاره: استاد دکتر رجبعلی مظلومی در سال 1306 ش در نیشابور به دنیا آمد. تحصیلات مقدماتی را در زادگاهش و در مشهد مقدس به پایان برد و سپس تحصیلات عالی را در زمینه روانشناسی و ادبیات ادامه داد. مطالعات متنوع و گسترده ایشان در زمینه‌های قرآن‌شناسی، حدیث‌شناسی، حکمت و عرفان، تاریخ و هنر اسلامی و به ویژه امور تربیتی، منجر به نگارش بیش از نود جلد کتاب و پانصد مقاله در طول نزدیک به نیم قرن تلاش و پژوهش توسط این محقق برجسته گردید. استاد مظلومی سالیان طولانی در دانشگاه هنر، دانشکده هنرهای زیبا و دانشکده هنر تربیت مدرس اشتغال داشت و ضمن این که دو مرکز تحقیقاتی تأسیس کرد، توسط شورای علمی کشور به عنوان پژوهشگر نمونه برگزیده شد. برخی از آثار قلمی ایشان بدین قرارند: راه و رسم سخن گفتن، جوان و دین،

علی(ع) معیار کمال، زنان با فضیلت، سرگذشت قرآن و فهم قرآن در دو جلد. استاد مظلومی در سال 1374 ش پس از ایراد یک سخنرانی در اثر عارضه سکته مغزی در منزل بستری شد و سرانجام در 21 مهر 1377 در 71 سالگی درگذشت و در بهشت زهرا به خاک سپرده شد.

* رحلت عالم مجاهد آیت الله «هادی روحانی« نماینده ولی فقیه در استان مازندران (1378ش) اشاره: آیت الله شیخ هادی روحانی در سال 1302 ش (1342 ق) در یکی از روستاهای توابع بابلسر به دنیا آمد و در ابتدا به دلیل درگذشت پدرش به کشاورزی پرداخت. وی پس از سقوط رضاخان پهلوی و رونق دوباره حوزه های علمیه، به تحصیل علوم دینی روی آورد. آیت الله روحانی پس از چندی راهی حوزه علمیه قم و مشهد شد و پس از طی سطوح عالی، در درس خارج و فلسفه حضرات آیات: سید حسین بروجردی، امام خمینی، سید شهاب الدین مرعشی نجفی و علامه طباطبائی حاضر گردید. وی در سال 1343، به زادگاهش بازگشت و به تألیف و تدریس سطوح عالی و اقامه جماعت اشتغال جست و همزمان به مبارزه علیه رژیم ستمشاهی و هدایت افکار مردم و پشتیبانی از نهضت امام خمینی(ره) پرداخت. فعالیت های ضدطاغوتی آیت الله روحانی باعث شد که در سال 1357 توسط ساواک دستگیر و به تهران منتقل شود ولی با تحصن و اعتراض علما و مردم بابل، به زودی آزاد گردید. آیت الله روحانی پس از پیروزی انقلاب اسلامی به نمایندگی امام خمینی و امامت جمعه بابل منصوب و برای سه دوره پیایی، به نمایندگی مجلس خبرگان رهبری از سوی مردم استان مازندران برگزیده شد. آیت الله روحانی پس از ارتحال امام خمینی نیز به نمایندگی ولی فقیه در استان مازندران و امامت جمعه بابل برگزیده شد و در این سنگر، منشأ خدمات فراوانی گردید. این عالم مجاهد در سال های سخت جنگ تحمیلی، بارها به جبهه ها رفت و مدت های بسیار درکنار رزمندگان اسلام به سر برد و بازسازی شهر سوسنگرد را بر عهده گرفت. این فقیه فرزانه در کنار فعالیت های سیاسی و اجتماعی، از امور علمی غافل نماند و آثار متعددی به یادگار گذاشت. برخی از آثار وی عبارتند از: نگاهی به مسأله ولایت، قطره در تفسیر سوره حمد و معاد در اسلام. وی سرانجام پس از عمری خدمت به اسلام و انقلاب اسلامی در 21 مهر 1378 ش برابر با سوم رجب 1420 ق در 76 سالگی بدرود حیات گفت و در بابل در مدرسه خاتم الانبیاء که خود از نو، بنیاد نهاده بود، به خاک سپرده شد.

* درگذشت دکتر غلامحسین مصاحب، ادیب، نویسنده و صاحب دایرة المعارف مصاحب (1358ش) اشاره: غلامحسین مصاحب (زاده ۱۲۸۹ تهران - درگذشته ۲۱ مهر ۱۳۵۸) ریاضی دان و دانشنامه نویس ایرانی بود. به سبب کوشش های او در راه ترویج ریاضیات جدید در ایران وی را «پدر ریاضیات جدید« در ایران می دانند. غلامحسین مصاحب در سال ۱۲۸۹ در تهران در خانواده ای اهل علم و ادب به دنیا آمد. خاندان مصاحب در نایین از دوران صفویه به این سو شناخته شده هستند و چند تن رجال ادب و هنر از این خاندان برخاسته اند، از جمله ملا مصاحب که در عصر شاه عباس شاعری بنام بود. پدر بزرگ او، میرزا غلامعلی، خوشنویس، پدرش طبیب و مادرش شاعر بود. دکتر غلامحسین مصاحب در مهر ۱۳۴۵ مؤسسه ریاضیات را در دانشسرای عالی (بعداً دانشگاه تربیت معلم) با مجوز شورای مرکزی دانشگاه ها تأسیس کرد. هدف این مؤسسه تربیت مدرسان ریاضی برای دانشگاه های کشور بود، و با کوشش های مداوم دکتر مصاحب ۷۰ نفر مدرس ریاضی دانشگاهی در آن مؤسسه تربیت شدند، و نیز کتابخانه تخصصی مؤسسه ریاضیات در کشور بی نظیر بود. مؤسسه ریاضیات از سال ۱۳۶۳ با ضوابط جدید به پذیرش دانشجو برای دوره های عالی ریاضی پرداخت، و در سال ۱۳۷۶ مؤسسه ریاضیات به مؤسسه تحقیقات ریاضی دکتر غلامحسین مصاحب تغییر نام یافت.

* در پنج انبار بزرگ در تهران هشتصد تن حبوبات کشف شد و صاحبان آنها تبعید شدند(1355ش)

* دکتر احمد فرهاد رئیس پیشین دانشگاه درگذشت(1350ش)

* 7 ذی الحجه درگذر تاریخ

* شهادت حضرت امام محمدباقر (ع) (114 ق)

اشاره: امام پنجم، حضرت امام محمدباقر(ع) در هفتم ذی الحجه ی سال صد و چهارده هجری قمری به دست هشام بن عبدالملک اموی در مدینه مسموم گردید و در قبرستان بقیع در کنار امام حسن مجتبی(ع) و امام سجاد(ع) به خاک سپرده شد. آن حضرت به هنگام شهادت، پنجاه و هفت سال داشته و از امامت ایشان، در حدود بیست سال می گذشت. در دوران امامت آن حضرت، فرصت هایی برای نهضت فکری به دست آمده بود که امام باقر(ع) کمال استفاده را در جهت تربیت شاگرد و استحکام و گسترش تشیع و انقلاب فرهنگی نمود. امام باقر(ع) در فرصت کوتاه و مناسبی که به دست آمده بود، یکسره به تعلیم و نشر علوم اسلامی پرداخت و پایه های یک مرکز بزرگ علمی را که مملو از دانش پژوهان برجسته بود، پی ریزی کرد. این موقعیت حساس، سرفصل بزرگی در تاریخ تمدن اسلامی گشود و رشد اسلام در دوره های بعد، تاثیر فراوانی از آن پذیرفت.

* رحلت آیت الله «سیدمحمدتقی خوانساری« فقیه و مرجع عالی قدر تقلید(1371ق) اشاره: آیت الله سیدمحمدتقی خوانساری در سال 1305ق در خوانسار به دنیا آمد. پس از تکمیل مقدمات علوم در زادگاه خود،

رهسپار حوزهی نجف گردید و در حلقه‌ی درس آخوند خراسانی، سیدمحمدکاظم یزدی، میرزای نایینی و آقاضیاء عراقی جای گرفت. با شروع جنگ جهانی اول، به صف راهیان جهاد پیوست و در کنار دیگر بزرگان از کیان اسلامی به دفاع برخاست و در این راه متحمل چهار سال اسارت گردید. وی پس از بازگشت به خوانسار، در درس آیت الله حائری یزدی شرکت جست و مورد توجه خاص استاد قرار گرفت. آیت الله خوانساری پس از ارتحال مؤسس حوزهی علمیه‌ی قم، به همراه آیات عظام حجت کوه کمره‌ای و صدر، مسؤولیت حوزه و رهبری دینی مردم را به عهده گرفت. نماز باران ایشان در زمان حضور متفقین در ایران در سال 1320 ش و استجابت دعای باران، زبازد خاص و عام است. در سال پایانی عمر شریف ایشان، به خواست مردم همدان، جهت سپری کردن تابستان راهی آن شهر شد و با استقبال مردم مواجه گردید. سرانجام در یکی از روزهایی که برای برپایی نماز جماعت راهی مسجد جامع همدان بود، دچار حمله‌ی قلبی گشت و در هفتم ذی‌الحجه ی سال 1371 ق به احرام جانان درآمد و در 66 سالگی لبیک گویان به سرای دوست شتافت. پیکر مطهر وی پس از تشییعی باشکوه در جوار استادش در حرم مطهر حضرت معصومه(س) دفن شد.

* رحلت فقیه جلیل و عالم بزرگوار آیت‌الله «؛ ابوالفضل خوانساری نجفیդ؛ raquo؛ ش)

اشاره: آیت‌الله شیخ ابوالفضل خوانساری در سال 1295 ش (1334ق) در اصفهان به دنیا آمد. پدرش از شاگردان با سابقه آخوند خراسانی و شیخ حسن ممقانی بود. آیت‌الله خوانساری پس از فراگیری مقدمات در زادگاهش، در 20 سالگی به دلیل آزار و اذیت حکومت پهلوی، برای تحصیل سطوح بالاتر، راهی نجف اشرف گردید. ایشان در نجف از محضر درس آیات عظام: سیدابوالقاسم خویی، سیدمحسن حکیم، محمدحسین غروی اصفهانی و میرزا باقر زنجانی بهره‌مند گردید و پس از 16 سال اقامت، در 36 سالگی به علت بیماری ریوی به ایران مراجعت نمود. آیت‌الله خوانساری سپس در محضر آیت‌الله بروجردی به شاگردی نشست و به مدارج بالایی در علم دست یافت. این عالم بزرگوار با آغاز دوران مبارزه امام خمینی(ره) علیه طاغوت، به پشتیبانی از نهضت اسلامی پرداخت و نقش مؤثری در سال‌های تبعید حضرت امام ایفا نمود. آیت‌الله خوانساری پس از پیروزی انقلاب اسلامی به عنوان نماینده امام و امام جمعه اراک، راهی آن شهر گردید و به مدت سیزده سال در این سنگر خدمت کرد. این عالم فرزانه سرانجام در 21 مهر 1380 برابر با 25 رجب 1422 ق در 85 سالگی دار فانی را وداع گفت و در حرم مطهر حضرت معصومه(س) دفن گردید.

* 13 اکتبر درگذر تاریخ

* مرگ «؛ نیکولا دومالبرانش& raquo؛ عالم علوم الهی و فیلسوف شهیر فرانسوی (1715م)

* تصرف سرزمین تاریخی «؛ بابل& raquo؛ توسط کوروش هخامنشی (539 سال قبل از میلاد)

* کشف «؛ کلر& raquo؛ توسط «؛ کاردینال ویلهلم شیل& raquo؛ دانشمند سوئدی (1774م)

* مرگ «؛ ژوزف گوینیو& raquo؛ نویسنده و فیلسوف ارتجاعی فرانسه (1882م)

* اعلان جنگ ایتالیا به آلمان در اواخر جنگ جهانی دوم (1943م)